

Undervisnings- och kulturministeriet

Ärende: Begäran om utlåtande OKM/77/040/2011

Utlåtande angående ministeriets arbetsgrupps rapport Funktionell svenska – utgångspunkter för att utveckla undervisningen i svenska som det andra inhemska språket (2012:9)

Arbetsgruppen under ledning av Anita Lehtikainen presenterar en förtjänstfull rapport som utgår från lagstiftning, internationella förpliktelser och nu nuläget i utbildningen och som lyfter fram tre huvudsakliga problemområden

- Principen om utbildningskontinuum och trygghet av jämlikt lärande
- Utveckling av läroplaner och undervisningsmetoder
- Utveckling av möjligheterna för invandrare att lära sig svenska

Rapporten kommer med goda förslag till hur man inom dessa tre problemområden kan vidta åtgärder för att utveckla kunskaperna i svenska. Det ligger också i minoritetsspråkets intresse att stöda de åtgärder som rapporten lyfter fram. Delar av rapporten fungerar också "spegelvänt", bl.a. då den lyfter fram attitydproblem till det andra inhemska språket, något som ibland kan ses också mot finska som andra inhemska språk.

Utgående från Arcadas erfarenheter några tankar och kommentarer:

1. I samband med språktest av studerande med finska som modersmål har det tydligt framkommit att språkbadsmodellen ger goda resultat i form av orädda finskspråkiga språkanvändare som söker till svenskspråkig yrkeshögskoleutbildning. Som modell för funktionell språkundervisning tror vi varmt på den. Ett annat sätt att få in det andra inhemska språket på ett naturligt sätt börjande redan i all småbarnsfostran kunde vara "språkduschar", dvs. kortare inslag av språk och kultur.
2. Att koppla det svenska språket till ett sammanhang, en verklighet som fungerar på svenska, är en av de viktigaste faktorerna då det gäller att påverka attityderna till det andra inhemska språket svenska. Sommarjobb i företag med svenska som arbetsspråk, eller idrott i en förening där svenska språket leverhar visat sig leda till att finskspråkiga

vågar söka till utbildning på svenska. Likaså brukar finskspråkiga studerande som valt att fullgöra sin värnplikt på svenska nämna militärtjänstgöringstiden som en motivationsfaktor.

3. För att förmedla en positiv attityd är det viktigt att betona den subjektiva nyttan av språkinläring, oberoende av om det handlar om karriär, ekonomi eller personlig utveckling. En förankring via undervisningen i historia, samhällskunskap och kultur kunde kanske ge bakgrund och motivation bättre än en hänvisning till finlandssvenskarnas språkliga rättigheter.
4. Rapporten föreslår samarbete mellan finsk- och svenskspråkiga högskolor i fråga om utbildningsutbudet. Kanske kunde finlandssvenska högskolor också erbjuda svensklärare inom yrkes- och yrkeshögskoleutbildningen fortbildning i svenska genom att ge dem en möjlighet att följa med undervisningen i fackämnen på svenska för att ge en starkare anknytning till yrkesspråket inom olika branscher?
5. Alla åtgärder som öppnar för möjligheten att stöda en integrering av invandrare också på svenska välkomnas, då det har visat sig att tvåspråkighet för många invandrare inte utgör något problem. Bättre möjligheter till språkutbildning på olika nivåer och ett nära samarbete med arbetslivet är viktiga inkörsportar till integrering. Det åländska EU-stödda projektet Integration.ax med heltidsstudier som varvar språkstudier med arbetspraktik kunde tjäna som modell. Vid all integrationsutbildning på svenska i Finland måste man ändå alltid beakta behovet av kunskaper också i finska.

Helsingfors, 17.8.2012

Henrik Wolff
rektor

Kerstin Stolt
chef för språkavdelningen